

Man kunne sige, at vi er nået langt, når det gælder den ydre velfærd, men når det gælder det, man kunne kalde den indre velfærd – hvordan man har det som menneske, hvordan man har det med sit selvværd og med det at være medlem af et fællesskab – er det i virkeligheden her, vi kan se det moderne samfunds mest alvorlige sociale problemer. Det er, at man føler sig udenfor, isoleret, at man ikke er noget værd, og at der ikke er brug for én i fællesskabet, på arbejdspladsen og i lokalsamfundet. Det problem med den indre velfærd er et stærkt karaktertræk i vores moderne samfund.

Et andet forstærket – om ikke nyt, så forstærket – problem er, at netværkene i samfundet er blevet mindre. Familiene er blevet mindre, familiens indflydelse er blevet svækket, de lokale netværk er blevet svagere, noget, der også betyder større isolation og ensomhed, og at vi ikke har de netværk til at løse nogle af de problemer, som de tidligere var i stand til at løse.

Der er færre institutioner. Mennesker med problemer, sindslidende f.eks., er ikke på institutioner i samme omfang, som de var det før i tiden. De lever nu integreret i et almindeligt samfund, og det skaber så også nogle nye problemer, som vi skal være i stand til at tackle.

Vi har fået et mere decentralt samfund. Beslutningerne er fra de centrale myndigheder, fra Folketinget og regeringen i stigende grad lagt ud i lokalsamfundet, og det betyder selvfølgelig også nogle helt nye omstændigheder, der stiller nogle nye krav til den politik, vi skal føre.

Vi kan heller ikke bare blive ved med at forøge de offentlige udgifter. Der er et stærkt krav om, at vi bliver stadig bedre til at bruge de midler, vi har, på en bedre måde. Så det er nogle af de nye problemer, vi står overfor, som så også stiller nye krav til den velfærdspolitik, vi skal føre.

Og hvad er det så for nogle fornyelser og forandringer, der er brug for i velfærdspolitikken? Ja, man kan sige, at en helt overordnet målsætning er, at flere mennesker skal være i stand til at klare sig selv. Det bliver jo tit fremstillet, som om der er usædvanlig mange mennesker, der ikke kan klare sig selv i det danske samfund, og det er faktisk ikke rigtigt.

Vi har en meget høj beskæftigelsesgrad – altså der er usædvanlig mange mennesker i arbejde i Danmark – men når der er mange mennesker på overførselsindkomster, og som bliver forsørgt af det offentlige, så hænger det faktisk sammen med det nye problem, jeg pegede på, at familie

og netværk ikke i samme omfang tager sig af dem, der ikke kan klare sig selv, som de gjorde før i tiden.

Og en anden vigtig grund er jo også, at kvindernes arbejds- og erhvervsfrekvens ligesom i Norge og Sverige vel nok er den højeste i Danmark, og det påvirker selvfølgelig også kravene til det offentlige om at være med til at forsørge de borgere, der ikke kan forsørge sig selv.

Så det er rigtigt nok, at vi har mange på offentlig forsørgelse, men det er altså ikke det samme som, at vi har flere, der ikke kan klare sig selv, end andre lande. Men det skal selvfølgelig ikke ændre ved, at det er en utrolig afgørende central målsætning, at vi skal føre en politik, der betyder, at flere mennesker bliver i stand til at klare sig selv.

Og man kunne også sige, at det betyder, at vi skal være i stand til at omstille den hjælp, vi giver, fra passiv hjælp til aktiv hjælp: At det ikke er nok at give mennesker, der ikke er i arbejde og ikke kan klare sig selv, et beløb, så de kan leve for de penge, for vi ved, at det betyder, at de så nemt glider længere og længere væk fra fællesskabet og i stigende grad mister evnen til at klare sig selv, finde et arbejde, blive selvforsørgende, blive i stand til at tage et ansvar for deres eget liv.

Derfor er det så vigtigt, at vi giver en hjælp i form af aktiv hjælp, der gør mennesker bedre rustet til at klare sig selv. Det er det, vi har set i arbejdsmarkedsreformen. Det er det, der ligger til grund for en del af socialpolitikken med aktivering af mennesker på kontanthjælp, hvor vi kan se, at det betyder, at vi faktisk fastholder de menneskers evne til at klare sig selv, sådan at de kommer i arbejde og i uddannelse og væk fra offentlig forsørgelse.

Og det er en meget vigtig målsætning for regeringen: den aktive linje, der allerede har præget regeringens politik, og som vi arbejder på at fortsætte.

Senest har vi fremlagt og fået vedtaget et forslag omkring mennesker på sygedagpenge, hvor det jo tidligere har været sådan, at mange mennesker, der er langtidssyge, mister arbejds-evnen og kommer på førtidspension, hvor vi nu er ved at dreje skibet, sådan at der bliver sat en aktiv hjælp i gang på et tidligere tidspunkt med det formål at sørge for, at de mennesker kan bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet.

På samme måde er det med arbejdet for at finde skånejob: Det er også et eksempel på en bevægelse væk fra en passiv linje til en aktiv linje.